

Aloittavan yrittäjän MUISTILISTA

Lista löytyy pdf:nä netistä: www.prizz.fi/muistilista

1. Liikeidea

- Mitä myyn?
- Miten myyn?
- Kenelle myyn?
- Tee liiketoimintasuunnitelma (LTS)

Yrityksen perustaminen - Yritystulkki

- www.perustamisopas.fi
- www.suomi.fi > Yritykselle
- www.yritystulkki.fi Perustiedot, lomakepohjia, sopimusmalleja, ym.

Liiketoimintasuunnitelma (LTS)

- [Oma Yritys-Suomi](http://www.oma-yritys-suomi.fi) (LTS, sisältää laskelmat)
  - www.prizz.fi/muistilista > LTS ilman laskelmia
- <https://www.uusyrityskeskus.fi/tyokalupakki/>
<https://newcohelsinki.fi/fi/materiaalipankki>

Oppaita ym.

2. Kannattavuus

- Kateprosentti, kannattavuuslaskelmat (itse tai yhdessä neuvojan kanssa)
- Kiinteät kulut / muuttuvat kulut
- Oma ansio

Toimialaluokitukset | TOL 2008:

www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index.html

3. Yhtiömuodot

- Tmi 1 hlö, henkilökohtainen vastuu
- Avoin yhtiö min. 2 vastuunalaista yhtiömiestä, yhteinen vastuu
- Ky min. 1 vastuunalaista yhtiömiestä ja 1 äänetön yhtiömies
- Oy min. 1 osakas, vastuu rajoittuu sijoitettuun pääomaan. Hallitusvastuu ja mahd. takausvastuu. Osakepääoma min. 2.500 e, ei enää 1.7.2019 jälkeen.
- Osuuskunta min. 1 hlöä
- Yritysmuodot:** www.suomi.fi > Yritystoiminnan suunnittelu ja Yritystulkki

Rekisteröinti: www.ytj.fi

sähköinen 60 e | paperilla 110 e

paperilla 240 e

paperilla 240 e

sähköinen 275 e | pap. 380 e

paperilla 380 e

Osuuskuntia, mm:

www.eezy.fi | www.ukko.fi
www.odeal.fi | www.4eze.fi
op-kevytyrittaja.fi | floy.fi
www.sataosaajat.fi (Pori)
www.kallo.fi (Pori)
www.satapro.fi (Nakkila/Pori)

4. Viranomaisluvut

- Ilmoitusvelvollisuus, luvanvaraus
- www.suomi.fi > Yrityksen luvat
- Terveysvalvonta, Pori (terveysvalvonta@pori.fi, puh. 044 701 3353)
- Rakennusala: www.tilaajavastuu.fi

Aluehallintovir. www.avi.fi | Tulli www.tulli.fi
 Sote-ala www.valvira.fi
 Musiikki www.musiikkiluvat.fi (Gramex ja Teosto)
 Www, posti, TV www.viestintavirasto.fi

5. Rahoitus ja tuet

- Investoinnit / käyttöpääoma
- Finnvera, www.finnvera.fi / pankki tms.
- Muut tuki ja rahoitus, mm. www.ely-keskus.fi

Business Finland (ent. Tekes, Finpro) www.businessfinland.fi
 Sitra www.sitra.fi | Tesi www.teollisuussijoitus.fi
 Säätiöt www.saatiopalvelu.fi
 Leader-tuet: Pohjois-Satakunta: www.aktiivinen.fi
 Porin seutu: www.karhuseutu.fi
 Yhteisörahoitus www.mesenaatti.me (luovat alat)

6. Markkinointi

- Kysyntä
- Kilpailu: tunne kilpailijasi tuotteet ja hinnat!
- Hintataso
- Mainonta: kohderyhmä!

Markkinointi www.markkinointisuunnitelma.fi
 Tuotteistaminen www.suomi.fi > Yritykselle > Tuotteistaminen
 Verkkotunnus www.viestintavirasto.fi (esim. HostingPalvelu)
 Www-sivut www.kotisivukone.fi ja www.yhdistysavain.fi
 Kilpailu- ja kuluttajavirasto, www.kkv.fi (mm. verkkokauppa)

7. Vakuutukset / Yrittäjäläkevakuutus "YEL" ja muut

- YEL-vakuutus on pakollinen. YEL-työtulo on yrittäjän sosiaaliturvan perusta (sairaus-, tapaturma- ja äitiyspäiväraha, eläke, kuolema, jne.)
- Otettava 6 kk kuluessa yritystoim. alkamisesta (uuden yrittäjän ale -22 % / 48 kk) → (122,18 e/kk)
- Selvitä oma YEL-velvollisuus: mm. **työtuloraja 7 799,37 €/v** ja kesto **4 kk** (122,18 e/kk)
- Eläketurvakeskus, www.etk.fi ja www.tyoelake.fi → (tyött.turva: **12 816 €/v.**) (200,76 e/kk)
- MUUT vakuutukset: esim. tapaturma, vastuu-/oikeusturva, omaisuus, keskeytys, potilasvakuutus, sairauskulu- ja henkivakuutus, ym.

YEL-maksut 2019, alkava yrittäjä

- 18-52 v. 24,10 % -22 % = **18,798** %
 - 53-62 v. 25,60 % -22 % = **19,968** %
 - 63 v. >> 24,10 % -22 % = **18,798** %

YEL-työtulo-opas löytyy netistä:
<http://www.tyoelakelakipalvelu.fi>
 > Julkaisut. Suora linkki

Työtulo 7799,37 e/12 kk = n. **650 e/kk**

8. Työttömyysturva >> Yrittäjäkassat SYT ja AYT

- Palkansaajakassasta siirtyvällä 18 kk ajan ns. palkansaajan jälkisuoja (18 kk lasketaan siitä pv, kun yritystoiminta alkanut)
- Työttömyysturvan piiriin pääsee, jos YEL-työtulo on vähintään **12 816 €/v.** (HUOM! Työssäoloehto 15 kk)
- Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry, www.tyj.fi
- SYT Suomen Yrittäjäin Työttömyyskassa, www.syt.fi, AYT Ammatinharjoittajien ja yrittäjien työttömyyskassa, www.ayt.fi

9. Starttiraha / TE-toimisto

www.te-palvelut.fi

- Myönnetään vain päätoimiseen yrittäjyyteen. Yleensä 6 kk / n. 700 €/kk (miinus verot). Maksetaan jälkikäteen.
- Varaa aika starttirahaneuvojalle (yhteystiedot: www.prizz.fi/ajanvaraus, neuvoja joko Enterissä tai TE-toimistossa)
- Täytä sähköinen hakemus netissä, tarvitaan sähköiset pankkitunnukset (www.te-palvelut.fi → asioi verkossa)
- Liiketoimintasuunnitelma ja kannattavuuslaskelmat tarvitaan. Tilaa verovelkatodistus www.vero.fi/omavero
- Lainalupaus (= saat lainaa pankista tai Finnverasta tai rahoitus muuten kunnossa), luottotiedot.
- Myös aiemmin sivutoimisena toimineen yrittäjän mahdollista saada. Uutena 4 kk yrittäjyys työttömyystuella. TE päättää.

10. Verotus

www.vero.fi

- Arvonlisäveron alaraja: arvonlisäveroton liikevaihto **10 000 €** / 12 kk tilikausi 10 000 e / 12 kk = **833,33 e/kk**
- OmaVero www.vero.fi/omavero, ALV-maksut, työnantajasuoritukset (ent. verotili)
- Ennakkoverot, www.vero.fi/omavero > Yritys- ja yhteisöasiakkaat > Ennakkoverot
- Käynti veroneuvojalla verotoimistossa ajanvaraus www.prizz.fi/ajanvaraus tai suoraan <https://ajanvaraus.vero.fi/#/>

11. Rekisteröinti

www.ytj.fi (YTJ = Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä)

- Älä rekisteröi ennen starttirahapäätöstä!
- Rekisteröi netissä www.ytj.fi (tmi ja Oy) tai Enterissä yhdessä neuvojan kanssa. Tarvitaan **sähköiset pankkitunnukset!**
- Voi rekisteröidä myös paperilomakkeella > postita lomake PRH:lle. **Maksukuitti** oltava mukana! Lomakkeet ytj.fi:ssä.
- Sähköinen rekisteröinti halvempaa kuin paperilla, maksut: www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/hinnasto/kasittelymaksut.html
- Kysy ennen rekisteröintiä Oy:n osakepääoman 2 500 € tallentamisesta pankkitilille (= tilinavaus perustettavan yhtiön lukuun).

12. Kirjanpito (uusi laki 1.1.2016)

www.taloushallintoliitto.fi

- Ellet itse ole kirjanpidon ammattilainen, osta palvelu esim. tilitoimistolta. Yhdenkertainen tai kahdenkertainen kirjanpito.
- Yhdenkertainen kirjanpito mahdollinen ammatin- ja liikkeenharjoittajille (tilikausi = kalenterivuosi, huomioitava lv-yläräjä). Maksu- tai suoriteperusteinen (*maksuperusteinen* = ALV:it tulevat maksettaviksi vasta kun maksu saatu).
- Kirjanpito kirjat säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä (kuitit/tositteet 6 v.).

13. Rahaliikenne

- Pankkitili: **tmi**: voi olla hlökoht. tili. **Oy**:lle tili: perustamisasiakirjat + per. jälkeen kaupparekisterinote. Tarkista pankista!
- Kassa, kuitit, **maksupäät** (mm. iZettle, SumUp, Nets, Verifone, ks. www.maksupaatevertailu.fi, tai **MobilePay**)
- Laskutus (maksuttomia/edullisia verkkolaskuja esim. www.verkkolaskut.fi | Arkhimedes www.isolta.fi) | Mezo www.mezo.fi)

14. Toimitilat

- Vuokra vai omistus?
- Sijainti, sijainti ja vielä kerran sijainti (huomioi myös kaavoitus + ympäristöasiat)
- Soveltuvuus / tilaan liittyvät mahd. viranomaistarkastukset / terveysvalvonta. (Pori: terveysvalvonta@pori.fi, puh. 044 701 3353)

15. Koulutus / Osaaminen

- Ammattitaito, työkokemus, harrastustoiminta, koulutus
- Yrittäjäkoulutus: www.te-palvelut.fi

Toimialatietoa ja tilastoja

Finder: www.finder.fi
Tilastot: www.stat.fi

16. Henkilöstö

- Velvoitteet (työsopimus-, työaika ja vuosilomalaki...)
- Kustannus yritykselle (palkka + sivukulut), palkka.fi
- Työterveyshuolto: työntekijät ja yrittäjä itse

www.kela.fi

www.palkka.fi, www.yrittajat.fi > Haku: "Palkkalaskuri"
www.kela.fi/tyoterveyshuolto, www.tyosuojelu.fi

17. Sopimukset

- Vuokra (laki liikehuoneiston vuokrasta), tavarantoimittajat, tukku, työntekijät, leasing ym.
- Kiinnitä huomiota siihen mihin olet sitoutumassa ja **miten pääset sopimuksesta irti**
- Laadi sopimukset kirjallisesti, käytä asiantuntijoita tarvittaessa

www.finlex.fi
www.kuluttajavirasto.fi
+ työnantajaliittojen sivut

18. Yrittäjäjärjestö + yritysmentori

- Mm. puhelinneuvonta, veroasiat, tilitoimistoasiat, työsuhdeneuvonta
- Jäsenetujen hyödyntäminen
- Hyödynnä myös **oman alasi etujärjestöjen tai liittojen** palvelut!
- Prizztech Oy:n kautta mahdollista saada yritysmentori (maksuton). Kysy lisää neuvojilta!

www.yrittajat.fi
www.satakunnanyrittajat.fi
www.ek.fi
www.mtk.fi
www.kauppakamari.fi

Prizztech Oy | Yrityspalvelut

Kysy neuvoa ja/tai varaa aika neuvontaan!

www.prizz.fi/ajanvaraus

p. (02) 62 62 62

Yrittäjyyskasvatus

Yrittäjyyden edistäminen

Ideavalmennus

Alkavien yritysten palvelut

Kasvuhautomopalvelu

Yrityskummitoiminta

Kehittämiprojektit

Puhelinneuvonta

Kansainvälistymispalvelut

Sijoittumispalvelu

Sukupolven- ja omistajanvaihdospalvelu

Yrityskemityspalvelut

Verkkopalvelut

Verkkopalveluja:

Toimitilat: <http://toimitilat.prizz.fi>

Lomakkeita: www.yritystulkki.fi

Myynnissä olevat yritykset:

www.satakunnanyritysporssi.fi

Yrityshakemisto: www.satakanta.fi

Satamittari: www.satamittari.fi

- mm. Satakunnan Talous -katsaus sekä kilpailukyky- ja toimialatietoutta